

Början

Jag läser. Det är som en sjuk. Jag läser allt jag kommer över, allt jag får syn på: dagstidningar, skolböcker, affischer, papperslappar jag hittat på gatan, matlagningsrecept, barnböcker. All tryckt text.

Jag är fyra år. Kriget har just börjat.

Vid den här tiden bor vi i en liten by utan järnvägsstation där det heller inte finns el, rinnande vatten eller telefon.

Min far är byns ende skollärare. Han undervisar i samtliga årskurser, från första till sjätte klass. I samma klassrum. Vårt hus och skolan skiljs bara åt av skolgården, och skolans fönster vetter mot min mors trädgårdsländ. När jag klättrar upp i fönstret längst ner i klassrummet ser jag hela klassen med min far som står längst fram och skriver på svarta tavlan.

Min fars klassrum luktar krita, bläck, papper, lugn, tystnad och snö, till och med på sommaren.

Min mors stora kök luktar slaktade djur, kökt

kött, mjölk, sylt, bröd, våt tvätt, spädbarnskiss, stök, oväsen och sommarhetta, till och med på vintern.

När vi inte kan leka utomhus på grund av vädret, när bebisen skriker högre än vanligt, när min bror och jag väsnas och stökar runt för mycket i köket, skickar mor oss till far för "bestraffning".

Vi går ut ur huset. Min bror stannar utanför skjulet där vi förvarar veden:

- Jag väntar helst här. Jag kan spänta lite tändved.

- Ja. Då blir mor glad.

Jag går tvärs över gården, jag kliver in i klassrummet, jag stannar strax innanför dörren och slår ner blicken. Min far säger:

- Kom fram hit.

Jag går fram till honom. Jag viskar i hans öra:

- Bestraffning... Mor...

- Var det inget annat?

Han frågar "var det inget annat?" eftersom jag ibland har med mig en lapp från mor som jag måste räkka fram utan kommentarer, eller så ska jag säga ett ord: "läkare", "akut", och i vissa fall bara en siffra: 38 eller 40. Alltihop på grund av bebisen som hela tiden får olika barnsjukdomar.

Till min far säger jag:

- Nej. Inget annat.

Han ger mig en bilderbok:

- Gå och sätt dig.

Jag går längst ner i klassrummet där det alltid finns lediga platser bakom de äldsta eleverna.

Så kommer det sig att jag i unga år, utan att märka det och helt och hållet av en slump, smittas av läsningens obotliga sjuka.

När vi åker och hälsar på mina morföräldrar som bor i en närbelägen stad, i ett hus med elektriskt ljus och rinnande vatten, tar morfar mig vid handen och så går vi en runda i omgivningarna.

Morfar drar fram en dagstidning ur sin rymliga rockficka och säger till grannarna:

- Titta! Lyssna!

Och till mig:

- Läs.

Och jag läser. Flytande, felfritt, i den takt man ber mig att läsa.

Bortsett från mina morföräldrars stolthet kommer lässjukan främst att rendera mig klander och förakt:

- Hon gör ingenting. Hon bara läser hela tiden.